

**AAMU- ja
ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
TOIMINTASUUNNITELMA
1.8.2026 alkaen**

JOHDANTO

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tarjota lapsille turvallinen kasvuympäristö ennen ja jälkeen koulupäivän. Toimintaa ohjaa perusopetuslaki, joka uudistui 1.8.2025 alkaen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen kasvua ja kehitystä, luo perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteutumisessa.

Toiminnan tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Laki ei velvoita kuntaa AP/IP-toiminnan järjestämiseen, mutta jos kunta toimintaa järjestää tai avustaa sen tuottamista, tulee kunnan noudattaa opetushallituksen 1.8.2011 (muutosmääräys 2025) antamia ohjeita valtiosuuden saamiseksi. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään lain mukaisesti.

Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia palvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Forssassa aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu sivistyslautakunnan alaisuuteen ja perusopetuksen palvelualueelle. Käytännössä se on koulujen lukuvuosisuunnitelmien mukaista toimintaa, jolloin arjen vastuu toiminasta on rehtoreilla ja koulujen johtajilla. Toimintaa koordinoi aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori.

Forssassa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma tukee perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista. Suunnitelmassa määritellään toiminnan kannalta oleellisia periaatteita. Kyseinen toimintasuunnitelma on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään vuosittain; mahdolliset muutokset viedään sivistyslautakuntaan. Toiminnan laatua ylläpidetään ja kehitetään vuosittain toteutettavien arviointien pohjalta.

Toimintaa ohjaa myös LastenForssa –kokonaisuus palvelulupauksineen sekä Unicefin Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelma.

1. PERUSOPETUSLAIN MUKAISEN KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET FORSSASSA

1.1. Toiminnan laajuus

Iltapäivätoimintaan voi hakea perusopetuksen 1.- 2. -vuosiluokan oppilaat sekä oppilaskohtaisessa tuessa olevat perusopetuksen oppilaat.

Aamutoimintaan syyslukukaudelle voi hakea 1.-vuosiluokan sekä oppilaskohtaisessa tuessa olevat oppilaat.

Toimipaikka	Toiminta-aika	Ryhmän koko vähintään (AP)	Ryhmän koko enintään (AP)	Ryhmän koko vähintään (IP)	Ryhmän koko enintään (IP)
Akvarelli	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.00	7	15	7	45
Heikka	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.00	7	15	7	30
Keskuskoulu	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.00	7	15	7	30
Koijärvi	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.30	4	15	7	15
Talsoila	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.00	7	15	7	45
Vieremä	7.30-9.00 (9.45), 12.00-16.00	4	15	7	15

Toiminnan alkamis- ja päättymisajat riippuvat koulujen työjärjestyksestä sekä yksikköjen erityispiirteistä (esim. erityisluokkaopetus). Samoin ryhmien koko saattaa vaihdella ryhmien rakenteen mukaan.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään koulujen toiminta-aikana alkaen elokuussa ensimmäisestä koulupäivästä, maanantaista perjantaihin työvuoden loppuun asti, pois lukien mahdolliset lauantaikoulupäivät ja lukukauden päätöspäivät. Koulujen loma-aikoina toimintaa ei järjestetä, eikä loma-ajoista myönnetä alennusta toimintamaksuun.

Aamutoimintaa järjestetään kouluilla syyslukukauden ajan. Ei kuitenkaan mahdollisina lauantaikoulupäivinä eikä lukukauden päätöspäivinä.

1.2. Toimintaan hakeminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan sähköisellä hakulomakkeella Wilma-järjestelmässä. Tiedote toiminnasta sekä linkki hakulomakkeeseen julkaistaan sekä Wilmassa että kaupungin nettisivuilla. Haku-aika toimintaan on 1.4.-15.4.2026. Hakuajan jälkeen tulleet hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja paikka myönnetään, jos ryhmässä on tilaa. Jos ryhmään ei ole ollut tarpeeksi hakijoita hakuajan puitteissa, ei ryhmää muodosteta vaikka hakemuksia myöhemmin tulisi.

Etusijalla paikoissa ovat ensimmäisen luokan oppilaat.

Päätökset aamu- ja iltapäivätoimintaan pääsystä tehdään Wilma-järjestelmään kesäkuun 18. päivään mennessä.

1.3. Toiminnan rahoitus

Aamu- ja iltapäivätoimintaa rahoitetaan kaupungin budjettiin varatulla määrärahalta, opetushallitukselta tulevalla valtionosuudella sekä asiakkailta palvelusta perittävillä asiakasmaksuilla.

1.4. Asiakasmaksut

Iltapäivätoiminnasta peritään kuukausittainen asiakasmaksu, joka on 50 euroa kuukaudessa. (Sivistyslautakunta, 17.2.2026, §22).

Aamutoiminnan asiakasmaksu on 20 euroa kuukaudessa. (Sivistyslautakunta, 17.2.2026, §22)

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Elokuun maksusta peritään aina vain puolet.

Maksusta peritään vain puolet myös silloin, jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, peritään puolet

kuukausimaksusta.

Maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos huoltajan toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Maksuttomuus määräytyy perheen koon ja bruttotulojen mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan paikan irtisanominen pitää tehdä edellisen **toimintakuukauden 15. päivään** mennessä Wilma-viestillä tai kirjallisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorille.

1.5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuusvaatimukset ja ryhmäkohtainen lukumäärä

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998, 3 a luku 19.2.2004/115). Kelpoisia ohjaajiksi ovat erilaisten harrastusten ja muun vapaa-ajan toiminnan ohjaajat sekä lasten hoitoon ja kasvatukseen perehtyneet henkilöt.

Yhtä kelpoisuusehdot täyttävää ohjaajaa kohden on ryhmässä maksimissaan 15 lasta. Mikäli ryhmässä on tukea tarvitsevia lapsia, ryhmässä olevien aikuisten määrää harkitaan erikseen.

Työnantajan velvoitteisiin kuuluu tarkistaa henkilön rikosrekisteri ennen työsuhteen alkamista. Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002), sekä perehdyttää henkilöstö salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säännöksiin.

1.6 Mobiililaitteet

AP/IP-toiminnan aikana mobiililaitteiden, kuten puhelimien, tablettien ja älykellojen, käyttö ei ole sallittua. Laitteet tulee säilyttää repussa koko toiminnassa olo ajan. Tämä tukee lasten keskittymistä yhteiseen toimintaan, vuorovaikutukseen ja leikkiin. Huoltaja tavoittaa lapsensa tarvittaessa toiminnanohjaajan kautta.

1.7. Välipala

Iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan välipala, joka sisältyy asiakasmaksuun. Forssassa monipuolisen välipalan valmistaa Loikun keskuskeittiö ja se on sama kaikissa toimipisteissä. Aamutoimintaan ei kuulu aamupalaa.

1.8. Tapaturmavakuutus

Kaupunki ylläpitää tapaturmavakuutusta, joka korvaa koulussa ja koulumatkoilla sattuneiden tapaturmien hoitokulut, tämä vakuutus on voimassa myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

1.9. Toimintaympäristö ja turvallisuus

Toimintaympäristön tulee olla turvallinen ja tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Turvallisuutta lisää esimerkiksi toimitilojen siisteydestä ja järjestyksestä huolehtiminen. Ohjaajat perehdytetään vuosittain toimipistekohtaisiin pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin.

1.10. Jos lasta ei haeta kotiin

Mikäli lasta ei haeta määräaikaan mennessä iltapäivätoiminnasta kotiin, yritetään huoltajaan saada yhteys puhelimitse. Jos huoltajaa tai hänen ilmoittamaansa hakijaa ei tavoiteta, otetaan yhteys Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisipäivystykseen 03-6296 560, he antavat lisäohjeet, miten toimia.

2. TOIMINNAN KOORDINOINTI JA VASTUUT

Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorin tehtäviin kuuluu:

- toiminnan suunnittelu, organisointi, seuranta ja arviointi sekä kehittäminen
- tarvittavien toimintaraporttien tekeminen, tilastotietojen kerääminen ja edelleen toimittaminen
- ohjaajien täydennyskoulutuksesta vastaaminen ja aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä tiedottaminen

Toimipisteillä on oma vastuuhjaaja, jonka tehtäviin kuuluu:

- vastuuhjaajien kuukausipalaveriinkin osallistuminen
- ryhmänsä oppilaiden läsnäololistojen täyttämisen seuranta
- erilaisten materiaalien toimittaminen eteenpäin
- toimipisteensä koulun järjestämään tulevien ekaluokkalaisten vanhempainiltaan osallistuminen
- toiminnan kausisuunnitelman toteutumisesta vastaaminen
- ryhmänsä toimintakertomuksen laatiminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat. Koulujen rehtorit ja johtajat toimivat toiminnanohjaajien esimiehinä.

3. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TAVOITTEET

Forssan kaupungissa järjestetään perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa opetushallituksen 19.1.2011 (muutokset 2025) vahvistamien perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti. Perusteissa määritellään aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat, tavoitteet ja sisältö sekä toiminnan järjestäminen tuen oppilaiden osalta.

Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lapsen tunne-elämän tukeminen siten, että jokainen kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään.

Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteitaan ja oppimaan niiden säätelyä. Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan.

Lapsen perusteltu rohkaisu ja kiittäminen tukevat itsetunnon kehitystä, ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa. Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan aikana lapsi harjoittelee sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta, tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Lapsi saa kokemuksia ryhmään kuulumisesta, mikä tukee hänen sosiaalista kehitystään. Ryhmässä omaksutut yhteiset säännöt ja myönteiset asenteet vahvistavat lapsen kokemusta turvallisuudesta, osallisuudesta ja välittämisestä

Kasvuympäristönä aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään kiireettömyyteen ja turvallisuuteen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Jokainen lapsi nähdään arvokkaana yksilönä. Lapset ovat ikä ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään ja teoistaan vastuullisia, mutta tarvitsevat eettisessä ajattelussaan ja vuorovaikutustaidoissaan aikuisten ohjausta. Eettisessä kasvatuksessa ja yhdenvertaisuuden tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisten antama malli, ryhmän vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ongelmatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti. Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista myönteisestä

suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on:

- osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen.
- lasten kuuleminen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää
- lasten tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun ja saada kokemuksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieliä ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja arvoja. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja järjestetään tarvittavaa tukea. Tämä edellyttää monialaista yhteistyötä iltapäivätoiminnan, opiskeluhuollon, esi- ja perusopetuksen sekä kodin kesken.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä siten, että kodin, koulun ja iltapäivätoiminnan yhteistyö on luontevaa ja vastavuoroista. Päämääränä on luoda kasvuympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kasvua. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan.

4. TOIMIPISTEKOHTAINEN SUUNNITELMA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa todetaan, että toiminnalla on oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toimintaan vaikuttavat paikalliset olosuhteet ja tarjonta sekä ohjaajien omat vahvuudet ja käytännön mahdollisuudet, jotka saattavat vaihdella toimintapisteittäin.

Sisältöjä suunnitellessa tulee huomioida, että toiminta on lasten kannalta ehyt ja monipuolinen kokonaisuus, jossa on huomioitu sosiaalinen vuorovaikutus, esteettiset kokemukset, vireyttä edistävä liikunta ja ulkoilu sekä mahdollisuus lasten omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon. Erityisesti on sisältöjä valitessa kiinnitettävä huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin.

Sisältö voi liittyä

- erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin; liikuntaan, musiikkiin, kuvalliseen ilmaisuun jne.
- arkiaskareisiin
- erilaisiin tiedollisiin aihepiireihin
- käden taitoihin; askarteluun, puutöihin jne.

Iltapäivätoiminnassa ollessaan lapsi voi tehdä koulutehtävät. Ohjaajilla ei ole velvoitteita ohjata tai neuvoa lasta kotitehtävien tekemisessä. Vastuu lapsen koulunkäynnistä ja koulutehtävien suorittamisesta on aina huoltajilla.

Toimintaa suunnitellessa ja toteuttaessa on hyvä muistaa, että aamu- ja iltapäivätoiminta on lapselle vapaaehtoista ja lapsella on oltava mahdollisuus päättää siitä, osallistuuko hän ohjattuihin tuokioihin. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja toiveet sekä toimipisteiden paikalliset olosuhteet. Lasten ja ohjaajien yhteiset keskustelut siitä, millaiset toiminnot lapsia kiinnostavat ja mitkä tuottavat heille iloa, vaikuttavat toiminnan käytännön toteutukseen.

Toiminnan suunnittelussa auttaa ohjaajien yhteisesti tekemä kausisuunnitelma, jota ohjaajat voivat muokata omaan toimipisteeseen sopivaksi. Jokainen yksikkö toteuttaa toiminnassaan kerran kuukaudessa Pienet Päättää Päivän, lapset itse päättävät ja suunnittelevat päivän toiminnan. Oman lisänsä toimintaan tuo koulun oma kerhotoiminta

5. YHTEISTYÖ

5.1. Yhteistyö kotien kanssa

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet määrittävät yhdeksi toiminnan tavoitteeksi kodin kasvatustyön tukemisen, mikä edellyttää avointa ja luottamuksellista vuorovaikutusta kodin kanssa. Käytännössä yhteistyötä kotien kanssa toteutetaan mm. aktiivisella tiedottamisella, tarvittaessa tapaamisilla sekä arviointikyselyillä.

5.2. Yhteistyö koulun kanssa

Lapsen päivän kokonaisuudessa koulun opetushenkilöstö, ohjaajat ja opiskeluhoiton toimijat tekevät tiivistä ja luontevaa yhteistyötä, joka tukee lapsen hyvinvointia ja oppimista. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä rehtorin, opetushenkilöstön ja muun henkilökunnan kanssa. Koulun lukuvuosisuunnitelma huomioidaan toiminnassa. Yhteistyö koulun kanssa on luontevaa, säännöllistä ja vastavuoroista aamu- ja iltapäivätoiminnan toimipisteiden ollessa koulun tiloissa. Koulunkäynninohjaajien toimiessa myös aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina tiedonkulku lapsen päivästä on sujuvaa. Myös koulujen kerhotoiminta tuo lisämahdollisuuksia monipuolisempaan iltapäivätoiminnan toimintaan yhteistyössä kerhonohtajien kanssa.

5.3. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa.

6. ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TILASTOINTI JA ARVIOINTI

Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori kokoaa vuosittain tilastotietoja toiminnasta. Tilastotiedot edellisen lukuvuoden kävijämääristä ja toteutuneista ohjaustunneista kootaan 20.9. Tilastokeskuksen kuntalomakkeelle. Tiedot luovat perustan lakisääteisen iltapäivätoiminnan kuntakohtaisen valtiosuuden määräytymiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta annetun lain mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa iltapäivätoimintaa sekä julkistaa arvioinnin keskeiset tulokset. Toiminnan laadullista seuranta tekee koordinaattori. Keväisin toteutetaan tyytyväisyyskyselyjä yms. arviointia, johon osallistuvat joko toimintaan osallistuvat lapset, huoltajat tai ohjaajat. Arvioinnin tulokset viedään tiedoksi sivistyslautakunnalle yhdessä vuositilastojen kanssa.